

**UCHWAŁA NR LXXII/564/2024
RADY GMINY USTRONIE MORSKIE**

z dnia 22 lutego 2024 r.

w sprawie wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego

Na podstawie art. 191 ust. 1 pkt. 3 i ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. nr 78, poz. 483 ze zm.), w związku z art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) Rada Gminy Ustronie Morskie uchwała, co następuje:

§ 1. Postanawia się wystąpić z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie, czy art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1383) jest zgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. nr 78, poz. 483 ze zm.).

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ustronie Morskie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Krzysztof Grzywnowicz

Uzasadnienie

Stosownie do art. 191 ust. 1 pkt 3) Konstytucji RP organy stanowiące samorządu terytorialnego są podmiotami uprawnionymi do złożenia wniosku do Trybunału Konstytucyjnego. Przyjmuje się – zarówno w doktrynie jak i w orzecznictwie – iż wniosek złożony przez taki podmiot winien dotyczyć przepisów regulujących sytuację samorządu.

W toku stosowania art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (dalej: ustawa zmieniająca) oraz art. 13 ust. 1e ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (dalej: ustawa pomocowa) pojawiły się wątpliwości, co do zgodności tych przepisów z art. 2 Konstytucji RP.

Stosownie do przywołanego przepisu Konstytucji Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. Większość komentatorów uznaje, że przepis ten traktować należy jako stanowiący dwie odrębne zasady ogólne tj. zasadę państwa prawnego oraz zasadę państwa demokratycznego. W niniejszej sprawie znaczenie mieć będzie pierwsza z tych zasad ogólnych tj. zasada państwa prawnego.

Z tej bowiem zasady ogólnej wyinterpretowane zostały zasady bardziej szczegółowe, między innymi takie jak zasada przyzwoitej legislacji. Piotr Tuleja w swoim komentarzu wskazuje, iż wśród wartości objętych treścią omawianej zasady można wyróżniać między innymi określoność, odpowiednia *vacatio legis*, zakaz wstecznego działania prawa.

Tym samym zachodzi wątpliwości, co do tego czy przepisy te są zgodne z wyżej wymienionymi zasadami. Wskazać należy bowiem, że zmiana terminów składania wniosków wprowadzona była bez zachowania jakiegokolwiek okresu *vacatio legis*. Art. 16 ustawy zmieniającej określał bowiem, iż ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Wskazać należy, że przepis ten bezpośrednio dotyczył praw i obowiązków obywateli (zarówno przedsiębiorców, jak i osób nieprowadzących działalności gospodarczej) – tym samym należy ze szczególną ostrożnością dokonywać jego wykładni, w szczególności jeśli miałyby ograniczać uprawnienia obywateli.

W tym samym czasie obowiązywały dwa sprzeczne przepisy. Przywołany przepis ustawy zmieniającej (art. 8 ust. 2) stanowi, iż wniosek o świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 13 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, obejmujący okres, w którym zapewniano zakwaterowanie i wyżywienie obywatelowi Ukrainy do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, składa się w terminie do dnia 31 lipca 2022 r. Przepis ten wszedł w życie z dniem 1 lipca 2022 r. Tymczasem art. 13 ust. 1e ustawy dodany ustawą zmieniającą z dniem 1 lipca 2022 r. stanowi, iż Wniosek o świadczenie pieniężne składa się w terminie miesiąca od ostatniego dnia okresu objętego wnioskiem.

Rozbieżność ta ma istotne znaczenie dla funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego – gmin, które wypłacały świadczenia i które, w razie stwierdzenia nieprawidłowości zobowiązane będą do zwrotu świadczeń, co do których doszło do uchybienia terminu złożenia wniosku.

W takim stanie rzeczy koniecznym staje się złożenie wniosku o zbadanie prawidłowości legislacji przez niezależny organ, jakim jest Trybunał Konstytucyjny.